

lille Land vil blive paabirket af Strømningerne udefra. Tidsaanden vil ogsaa trænge herind, som den gjorde i 1874—75; og det er jo dog ikke saa absolut afgjort, at jeg staar ene; thi naaget man betragter det andet Thing som konservativt, er det dog ikke umuligt, at det ligesom en Del af de tydfste Konservative gjorde i 1870, vil vise sig friskindet paa dette Punkt, naar vi sende Forslaget over i det andet Thing. Den ærede Minister omtalte, at det var unaturligt — og det Samme gjorde det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgkreds (Brockenhuus-Schack). — at jeg ønskede, at de Personer, som nu engang ingen Hjemstedskommune have, skulde overgaa til Statskassen. Det forekommer mig, at naar Regjeringen i Motiverne til Forslaget siger, at en saadan Mand hører ikke hjemme i nogen Kommune, han er hjemløs i Kommunen; i Staten er han ikke hjemløs; man kan ikke vise ham ud deraf; saa det forekommer mig at være sundt og rigtigt, at den hjemløse bliver forsynet af Staten, og det vilde jo ikke kunne komme til at spille nogen Rolle for Statskassen. Jeg har tidt udtalt om Forslaget, at jeg finder det heldigt i mange Retninger; og jeg vedtjender mig stadig denne Opfattelse; men jeg kunde have ønsket, at den ærede Minister havde stillet sig lidt mere velvillig overfor Tanken om, at Statskassen skulde udrede de nødvendige Midler til de abnorme Børns Underhold. Det vilde være en god Gjerning ikke alene overfor de bebyrdede Kommuner, men særlig ogsaa overfor disse stakkels Individuer i Samfundet. Vi vide det alle for godt, at disse ulyttelige Børn mange Gange i altfor lang Tid holdes i Hjemmene, fordi vi have den uheldige Bestemmelse, saa vidt jeg minde, baade for Blinde og Idioter, at den Understøttelse, som gives til dem af Kommunernes Kasse, betragtes som Fattighjælp. Dette har Regjeringens Forslag ganske vist forhindret — det sagde jeg allerede i Gaar — og det er rigtigt; men jeg kan ikke se Andet, end at man burde gaa videre og lade Staten bygge de nødvendige Anstalter og tage Børnene paa sig. Fremdeles vilde jeg have ønsket, at Regjeringen havde optaget min Tanken om, at Amtet kunde udligne Byrderne overfor de enkelte Kommuner, og det vilde være sket ved, at man havde oprettet, hvad jeg havde foreslaaet, nemlig baade Amtssygehuse og Amtsarbejdsanstalter, hvor man lod de Personer komme ind, som ikke egnede sig til Forsørgelse i Kommunerne. Det er imidlertid ikke sket, men jeg haaber, at vi mulig kunde træffe en Overenskomst, hvorved Loven bringes videre frem i den af

mig antydede Retning. Efter min Opfattelse kan jeg, som sagt, ikke se Andet, end at Forslaget udviser et Fremskridt i Forhold til det Bestaaende, og jeg beklager i Grunden, at det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 1ste Valgkreds (Christiansen) — i hvorvel jeg kan være enig med ham i Udstilligt — brugte et saa stærkt Udtryk om Forslaet, som at det havde været bedre, om det slet ikke var fremkommet. Sagen er jo, at vi Danske ved Lovgivningsarbejde ere tilbøielige til at raabe paa, at vi ville have Meget — men hvad faae vi? Det engelske Folk bærer sig ikke saaledes ad. Under søger man, hvad der er slet i England, vil man se, at man der bestandig er gaaet med smaa Skridt fremad, men alligevel har det ført til, at Englænderne have det mest udviklede Fattigvæsen, som findes. Det nytter jo ikke bestandig at tale om, at vi ville have saa og saa Meget, naar Resultatet dog bliver, at de Fattige Intet faae, at Alt bliver ved det Gamle. Jeg kan ikke erkjende, at det, Regjeringen har foreslaaet i § 64, er fuldstændigt, naaget jeg indvinner, at Forslaget er bedre end mit, hvad det Punkt angaar, at det medtager dem, der ere indtraadte i en Sygekasse, men hvad Spørgsmaalet om Alderdomsunderstøttelse angaar, er jeg gaaet videre end Regjeringen, idet jeg kun fordrer Eftergivelse eller Tilbagebetaling; men dens Betingelse er, at de Vedkommende aldrig skulle have nydt Fattigunderstøttelse. Dette skal jeg dog ikke opholde mig ved, men jeg kan kun beklage, dersom det her foreslaede skulde blive betragtet som en endelig Løsning af Alderdomsforsørgelses-spørgsmaalet, og deri er jeg enig med det ærede Medlem, jeg nævned. Jeg er gaaet ud fra, og det gik jeg ogsaa ud fra i Fjov ved mit Forslag, at denne Art Understøttelser kun skulde være midlertidig, indtil den endelige Alderdomsforsørgelse kunde blive ordnet ved Lov. Og jeg har ikke kunnet tro Andet, end at dette ogsaa maatte have været Regjeringens Mening, at gennemføre en Alderdomsforsørgelse for de mindre Bemidlede, da den jo har benyttet dette Spørgsmaal til Agitationsmiddel. Og vi have jo haft Forslag om Alderdomsforsørgelse fremme lige siden 1872—73. Venstre begyndte dengang dermed og kom senere igjen, og atter tog Regjeringen sig af Sagen, saa at vi have set mange forskellige Principer i Forslagene. Men paa den anden Side maa jeg ganske vist indrømme den ærede Minister, at naar man har set, hvorledes Forslagene ere blevne behandlede i Tydskland — jeg har saa nogeulunde fulgt Forhandlingerne der og læst de fremkomne Forslag —